

Nieuwsbrief ProDemos

nummer 2 | 2024

p. 4 | De Europees Parlementsverkiezing komt eraan! Van 6 t/m 9 juni gaan kiesgerechtigden van alle 27 EU-lidstaten naar de stembus. In Nederland doen we dat op 6 juni. Om iedereen goed op weg te helpen naar de stembus hebben we hard gewerkt aan (les)materialen, stemhulpen en informatieve activiteiten.

p. 2
Jaarverslag
2023
gepubliceerd

ProDemos

Huis voor democratie en rechtsstaat

In dit nummer

Deze speciale verkiezingseditie staat geheel in het teken van de Europees Parlementsverkiezing. We interviewden Paragon over het drukken en distribueren van 7,5 miljoen stempassen en 5 miljoen stembiljetten. Ook vind je in deze nieuwsbrief een overzicht van alle verkiezingsactiviteiten van ProDemos en test je je kennis over de EU met ons nieuwe Krachtenveld.

p. 3 | Interview Paragon
p. 6 | Krachtenveld Europese Unie
p. 7 | Wie hoort bij welke partij?

Finaledebat Derde Kamer: roze fractie win!

Op vrijdag 1 maart 2024 vond de 19e editie van het finaledebat van de Derde Kamer plaats in de plenaire zaal van de Eerste Kamer der Staten-Generaal. Drie basisschoolklassen namen het tegen elkaar op. Opgedeeld in de groene fractie, de blauwe fractie en de roze fractie gingen ze het debat met elkaar aan over stellingen als 'Het moet verboden worden om zelf vuurwerk af te mogen steken' en 'Kinderen van groepen 7 en 8 zouden ook maatschappelijke stages moeten doen, bijvoorbeeld meehelpen in bejaardenhuizen of op boerderijen'.

De fracties werden geholpen door diverse Kamerleden van zowel de Eerste Kamer als de Tweede Kamer en voerden het debat onder leiding van eerste Kamervoorzitter Jan Anthonie Bruijn. Aan het einde van het debat stemden de kinderen welke fractie zij het beste vonden. Het was een spannende strijd, maar met 21 stemmen is de roze fractie als winnaar uit de bus gekomen! Van harte gefeliciteerd!

Bekijk de aftermovie via
prodemos.nl/finaledebat

Ronald van Raak nieuw lid van raad van toezicht

Per 21 februari is Ronald van Raak toegetreten tot de raad van toezicht van ProDemos. We zijn zeer verheugd met zijn komst!

Over zijn toetreden zegt Ronald: 'Onze democratie en rechtsstaat zijn grote verworvenheden, die steeds onderhouden moeten worden. ProDemos speelt daarin een belangrijke rol. Voor het goed functioneren van dit mooie instituut wil ik me graag inzetten.'

Ronald van Raak is hoogleraar Erasmusse waarden aan de Erasmus Universiteit Rotterdam (EUR) en raadslid bij de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB).

Kijk voor meer informatie
over de Raad van Toezicht op
prodemos.nl/rvt

Jaarverslag 2023 gepubliceerd

2023 was voor ProDemos een druk jaar, met verkiezingen voor de Provinciale Staten en de waterschappen (maart) én voor de Tweede Kamer (november). Met alle verkiezingsactiviteiten bereikten we ongekend veel mensen. De verkiezingen waren ook meermaals aanleiding voor bijzondere bijdragen van volksvertegenwoordigers, ambtsdragers en ministers. Zo brachten minister Hugo de Jonge (BZK) en minister Robbert Dijkgraaf (OCW) beide een bezoek aan een Verkiezingsfestival. En veel van de lijsttrekkers waren aanwezig bij de lancering van de Stem-Wijzer.

Maar buiten de verkiezingen om zaten we ook niet stil. We vernieuwden onze corporate website, investeerden in extra uitvoeringen van Haagse Stemmen om het gesprek over de politiek in Nederland te stimuleren en werkten aan de versterking van marketing & relatiebeheer. En in het najaar kregen we hoog bezoek van koning Willem-Alexander voor het 12,5-jarig jubileum van ProDemos.

Lees het volledige jaarverslag op
prodemos.nl/jaarverslag

Burgerschap in de breedte

Paragon: verantwoordelijk voor verkiezingspost en -materialen

Voor vrije, eerlijke en geheime verkiezingen zijn een hoop materialen nodig: van stembiljetten tot stembokjes. Paragon is één van de bedrijven die deze materialen levert voor meer dan 125 gemeenten. We vroegen Rob Pelzer en Jelle van der Horst, specialisten in verkiezingen bij Paragon, er meer over.

Ik kende de naam Paragon niet...

Wat is jullie rol bij verkiezingen?

Rob: 'Gemeenten versturen in verkiezingstijd stempassen en kandidatenlijsten naar hun inwoners. En op de verkiezingsdag zelf moeten er natuurlijk stembiljetten zijn. Paragon produceert en verstuurt die materialen. Voor alle soorten verkiezingen, en voor zowel grote als kleine gemeenten. Denk ook aan de processen-verbaal, stembokjes, rode potloodjes, etc. Om dit te kunnen doen werken we samen met het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de Kiesraad en PostNL.'

Jelle: 'We doen ook 'gewone' klantcommunicatie voor bedrijven en organisaties, maar we zijn hier wel erg trots op. Paragon probeert gemeenten volledig te ontzorgen. En we vinden het vooral ook heel leuk om het met elkaar te regelen.'

Hoeveel stempassen en stembiljetten leveren jullie?

Jelle: 'Voor de Europees Parlementsverkiezing verstuurt Paragon 7,5 miljoen stempassen en 5 miljoen stembiljetten.'

Rob: 'En in juni zijn er in twee gemeenten ook nog referenda, namelijk in Amsterdam en Alkmaar. Daardoor komen er nog eens 800.000 stempassen bij.'

Zijn de eisen voor veiligheid en privacy voor jullie strenger geworden door de jaren heen?

Jelle: 'Voor Paragon is dat sowieso een groot thema, omdat wij veel persoonsgegevens verwerken. Het is essentieel dat alle data 100% veilig en secuur wordt verwerkt. Zo is het maken van

stempassen volledig geautomatiseerd. Er komt geen mensenhand aan te pas. Een machine die je goed instrueert maakt geen fouten. En voor de opmaak hanteren we bij verkiezingen een achtogenprincipe.'

Is het niet elk keer zo'n beetje hetzelfde?

Jelle: 'Nou, elke verkiezing heeft een eigen verhaal. Ik moet meteen denken aan briefstemmen tijdens Corona. Dat was een heftig, kortstondig traject. Of verkiezingen met meerdere stempassen, zoals bij Provinciale Staten en de waterschappen. Dan draai je eigenlijk dubbele verkiezingen. En er zit maar een week of drie tussen de kandidaatstelling

(met de bezwaren daarop) en de wettelijke termijn voor bezorging die in de Kieswet staat. In die tijd moeten we alles produceren.'

Rob: 'De Tweede Kamerverkiezing van afgelopen november was ook zwaar: door de val van het kabinet hadden we maar 3 maanden voorbereidingstijd in plaats van 6. Iedereen had natuurlijk vakanties gepland, zowel bij ons als bij de gemeenten. Straks in 2026 is het weer heel anders: de gemeenteraden kijken altijd heel actief mee met de voorbereiding van hun gemeente, of alles wel klopt.'

Hoe verloopt verkiezingsdag zelf, voor jullie?

Jelle: 'Dan moet ik meestal nog wat extra stembiljetten laten afleveren door een koerier, bij stembureaus waar het onverwacht storm loopt. Inmiddels hebben we daar geen stress meer om, we zijn erop voorbereid.'

Jelle van der Horst en Rob Pelzer

Goed voorbereid op de Europees Parlementsverkiezing

Foto: Brandon Baan

Van 6 t/m 9 juni mogen alle stemberechtigde inwoners van de 27 lidstaten van de Europese Unie naar de stembus om te stemmen voor het Europees Parlement. In Nederland doen we dat op donderdag 6 juni. In aanloop naar de verkiezing hebben we weer hard gewerkt aan allerlei materialen en activiteiten. Daarmee proberen we iedereen te helpen goed voorbereid naar de stembus te gaan. Hier lees je hoe we dat doen.

YOUNG VOICE: DÉ STEMHULP VOOR JONGEREN

Young Voice is een stemhulp voor jongeren. Young Voice legt jou 20–30 stellingen voor en vergelijkt je standpunten vervolgens met de standpunten van politieke partijen. Jij kiest de thema's die jij belangrijk vindt. Bij elke stelling kun je een filmpje bekijken met uitleg over de stelling en enkele voor- en tegenargumenten. De uitslag laat zien met welke partijen je de meeste overeenkomst hebt. Vul de stemhulp vanaf 16 mei in op youngvoice.nl.

STEM: WEBSITE VOL WERKVORMEN OVER DE EU

Met de website STEM zet je vo-leerlingen en mbo-studenten zelfstandig of klassikaal aan het werk met spelletjes, quizen en interactieve tools. In korte tijd ontdekken ze wat de Europese Unie doet en waarvoor we naar de stembus gaan op 6 juni. Kijk op stem.prodemos.nl.

Tip! STEM komt met een gratis downloadbare docentenhandleiding

VOTEMATCH & STEMWIJZER

Voor de Europees Parlementsverkiezing komt er niet één StemWijzer, maar 27! Eén voor elke lidstaat. We noemen ze VoteMatch – de Engelse naam van de StemWijzer. Alle EU-landen doen mee. De website van VoteMatch (votematch.eu) wordt op 2 mei actief, maar dan zijn nog niet alle versies klaar. De Nederlandse StemWijzer wordt op 8 mei gelanceerd en vind je op stemwijzer.nl.

Het werkt zoals je gewend bent: 30 stellingen beantwoorden, en daarna zie je welke partijen het best bij je lijken te passen. Maar vervolgens kun je óók zien wat jouw 'match' is met partijen uit andere EU-landen! Een deel van de stellingen is namelijk in alle landen hetzelfde. Deze match zal minder 'precies' zijn dan voor de StemWijzer zelf, maar je krijgt wel een indruk van het politieke landschap in de EU.

–VERKIEZINGSGASTLES

Op middelbare scholen en mbo-scholen door heel Nederland geven we de gastles Verkiezingen. Een gastdocent van ProDemos vertelt waar we nu precies voor naar de stembus gaan en over welke thema's de EU beslissingen neemt. Leerlingen/studenten krijgen de ruimte om te vertellen welke politiek-maatschappelijke problemen volgens hen opgelost moeten worden door Nederland en welke door de EU.

INTERACTIEVE SCHOOLPLATEN OVER DE EUROPESE UNIE

Samen met Schooltv heeft ProDemos twee interactieve schoolplaten over de Europese Unie ontwikkeld.

- Voor groep 7/8: Met de schoolplaat 'Kijk rond in de Europese Unie' ontdekken basisschoolleerlingen via educatieve filmpjes en spelletjes hoe de EU is ontstaan.
- Voor het vo: De schoolplaat 'Kijk rond in het Europees Parlement' geeft een 360-gradenbeeld van de plenaire vergaderzaal in Brussel. In de plaat zijn allerlei interactieve tools en filmpjes verstopt.

Bij beide schoolplaten hoort een lesbrief met tips om de schoolplaten in de les te gebruiken. Je vindt de schoolplaten op tools.prodemos.nl.

VERKIEZINGSFESTIVALS

Op 10 mbo-scholen door heel Nederland organiseert ProDemos samen met de Nationale Jeugdraad (NJR) verkiezingsfestivals. Er is een festivalterrein met tien korte, laagdrempelige activiteiten en een workshop Sterrenstof met een quiz over de EU, waarin de studenten de strijd aangaan om zo veel mogelijk sterren te scoren. Daarbij krijgen ze hulp van echte (kandidaat-)Europarlementariërs, die hen ook vertellen over hun werk.

Er bestaat ook een mini-versie van het Verkiezingsfestival: het Stemplein. Het Stemplein bestaat uit de StickerStem-Wijzer en een meningenzuil die één dag in de school staan.

VERKIEZINGSKRANT IN GEWONE TAAL

Speciaal voor mensen die moeite hebben met lezen en schrijven (in Nederland 2.5 miljoen mensen), hebben we een Verkiezingskrant in gewone taal gemaakt. In deze krant staat in begrijpelijke taal uitgelegd waar de verkiezing over gaat, hoe stemmen werkt en wat het Europees Parlement precies doet. Ook is de krant ideaal voor nieuwe Nederlanders.

Download de krant als toegankelijke pdf via prodemos.nl/verkiezingskrant

VERKIEZINGSWEBSITE & FILMPJES

Wil jij alles weten over de verkiezingen in Nederland? Op de verkiezingswebsite van ProDemos vind je algemene uitleg over de verschillende verkiezingen en praktische uitleg over het stemmen. Voor de Europees Parlementsverkiezing vind je er bijvoorbeeld informatie over hoe de Europese Unie werkt en waar het Europees Parlement over gaat.

Kijk op verkiezingen.prodemos.nl of bekijk meteen de video's op prodemos.nl/filmpjesEP2024.

STEM JIJ OOK?

Voor mensen met een lichte verstandelijke beperking én voor hun naasten en professionals die hun ondersteunen, hebben we een 'Stem jij ook?'- Verkiezingskrant, een website met toegankelijke informatie over de verkiezing en animatievideo's gemaakt. Daarnaast is het ook mogelijk om gratis een workshop op locatie te reserveren.

Kijk voor het volledige aanbod en downloaden van de toegankelijke verkiezingskrant op stemjijook.nl.

STEMBEGELEIDER: STEMMEN STAP VOOR STAP

Voor mensen die nog nooit hebben gestemd, komt er een website waar je kunt oefenen. De website bevat veel beeld en weinig tekst. Stap voor stap leggen we alles uit: dat je een stempas en een kandidatenlijst in de bus krijgt, hoe je weet waar het stembureau is, wat je daar moet laten zien, wat je met het stembiljet moet doen... Bij elke stap kun je het vervolgens zelf uitproberen, als in een computerspelletje. Zo krijg je een goed beeld hoe het werkt en wat je moet doen, ook als je moeite hebt met lezen en schrijven.

De Stembegeleider is vanaf half mei te vinden via prodemos.nl/stemsimulatie.

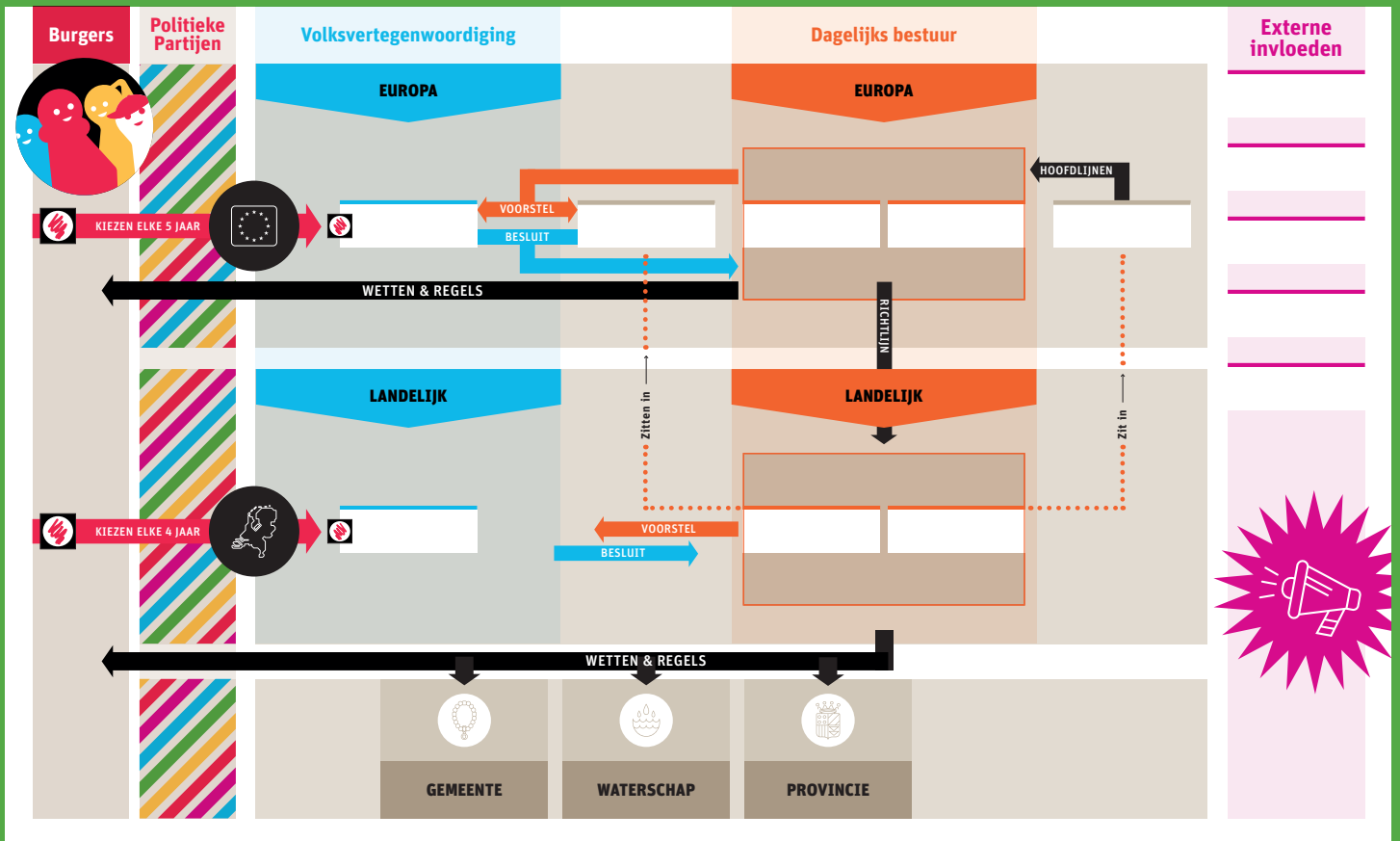
Kijk voor meer informatie over alle verkiezingsactiviteiten op prodemos.nl/verkiezingen

Test je kennis met het Krachtenveld Europese Unie

Hoe goed ken jij de Europese Unie? Plaats de volgende begrippen in het krachtenveld:

Bekijk de oplossing op prodemos.nl/krachtenveldEU.

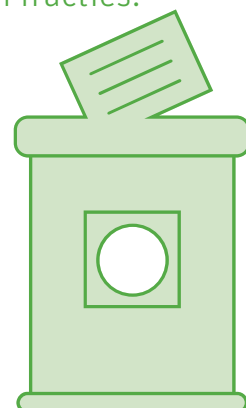
Gefinancierd door de Europese Unie

Op wie kunnen we 6 juni stemmen?

Er hebben zich 21 politieke groeperingen geregistreerd in Nederland voor de verkiezing van het Europees Parlement. Elk met een kandidatenlijst en lijsttrekker. Na de verkiezing zullen de gekozen Europarlementariërs zich in het Europees Parlement groeperen in fracties.

Op dit moment zijn er zeven fracties en een achtste met 'niet fractie-gebonden leden'. Hieronder zie je de fracties, met daarachter de Nederlandse partijen die daarbij horen (of in het verleden bij gehoord hebben):

1. Europese Volkspartij (CDA, CU)
2. Progressieve Alliantie van Socialisten en democraten (PvdA)
3. Renew Europe Group (VVD, D66)
4. Identiteit en Democratie (PVV)
5. Europese Conservatieven en Hervormers (SGP, JA21, MDD)
6. De Groenen/Vrije Europese Alliantie (GroenLinks)
7. Linkse Fractie in het Europees Parlement GUE/NGL (PvdD)
8. *Niet-fractiegebonden leden* (FVD)

Op vrijdag 10 mei stelt de Kiesraad de definitieve kandidaatsstelling vast. Daarna kunnen de stembiljetten gedrukt worden.

Bij het schrijven van dit artikel (25 april j.l.) stonden de volgende politieke groeperingen en lijsttrekkers geregistreerd (op alfabetische volgorde):

<p>
1. BBB
Sander Smit</p>	<p>
6. Forum voor Democratie
Ralf Dekker</p>	<p>
12. NSC
Dirk Gotink</p>	<p>
17. Staatkundig Gereformeerde Partij (SGP)
Bert-Jan Ruissen</p>
<p>
2. Belang van Nederland (BVNL)
Wybren van Haga</p>	<p>
7. GroenLinks-PvdA
Bas Eickhout</p>	<p>
13. Partij voor de Dieren
Anja Hazekamp</p>	<p>
18. vandeRegio
Sent Wierda</p>
<p>
3. CDA- Europese Volkspartij
Tom Berendsen</p>	<p>
8. JA21
Michiel Hoogeveen</p>	<p>
14. Piratenpartij-De Groenen
Matthijs Pontier</p>	<p>
19. Volt Nederland
Reinier van Lanschot</p>
<p>
4. ChristenUnie
Anja Haga</p>	<p>
9. JEZUS LEEFT
Florens van der Spek</p>	<p>
15. PVV (Partij voor de Vrijheid)
Sebastiaan Stöteler</p>	<p>
20. VVD
Malik Azmani</p>
<p>
5. D66
Gerben-Jan Gerbrandy</p>	<p>
10. Meer Directe Democratie
Dorien Rookmaker</p>	<p>
16. SP (Socialistische Partij)
Gerrie Elferink</p>	<p>
21. 50PLUS
Adriana Hernandez</p>
	<p>
11. Nederland met een PLAN
Kok Kuen Chan</p>		

Ontdek politiek Den Haag in de zomer!

Kijk voor de actuele agenda op prodemos.nl/agenda

Ga mee met een van onze rondleidingen of wandelingen. Tijdens de zomer bieden we bijna dagelijks rondleidingen aan door het gebouw van de Tweede Kamer én de Eerste Kamer. Kom ook een kijkje nemen in het hart van de democratie.

Tweede Kamer

Met de gids van ProDemos kom je alles te weten over het werk en de geschiedenis van de Tweede Kamer en over de kunst in het gebouw. Uiteraard is er genoeg ruimte om vragen te stellen. Je kunt de rondleiding ook boeken als groep. Wil je de rondleiding in het Engels volgen? Geen probleem, ook dat is mogelijk.

Familierondleiding Tweede Kamer

Speciaal voor kinderen in de leeftijd van 6 t/m 12 jaar organiseren we een Familierondleiding. Met de gids van ProDemos leren de kinderen spelenderwijs hoe de Tweede Kamer werkt, welke onderwerpen ze zelf belangrijk vinden en

wat een Tweede Kamerlid doet. Ook brengen ze een bezoekje aan de publieke tribune met de zo herkenbare blauwe stoelen. De rondleiding is om samen te volgen met ouders /verzorgers.

Eerste Kamer

Een bezoek aan de Eerste Kamer is een informatief uitje. De gids van ProDemos vertelt je over de taken van de Eerste Kamer, de geschiedenis en de inrichting van het gebouw. Ook passeren er spraakmakende wetsvoorstellen de revue die de afgelopen decennia door de Eerste Kamer zijn aangenomen of verworpen.

Voor meer info, tijden en tickets:
prodemos.nl/rondleiding

Op de hoogte blijven van onze activiteiten en evenementen? Meld je dan aan voor onze maandelijkse digitale nieuwsbrief. prodemos.nl/nieuwsbrief

ProDemos legt uit wat de spelregels zijn van de democratie en rechtsstaat en laat zien wat je zelf kunt doen om invloed uit te oefenen – in de gemeente, het waterschap, de provincie, het land en Europa.

ProDemos

Huis voor democratie en rechtsstaat

Deze nieuwsbrief is een uitgave van ProDemos en verschijnt 4x per jaar. Abonneer je gratis op prodemos.nl/nieuwsbrief

Redactie
Afdeling Marketing & Communicatie
Basisontwerp
Studio Duel
Fotografie
Bart van Vliet
Lay-out
Puntspatie [bno]
Druk
Bendion Mailsupport BV

Wil je de nieuwsbrief niet meer ontvangen? Mail dan je naam en adres naar info@prodemos.nl.

ProDemos
Hofweg 1H
2511 AA Den Haag

(070) 757 02 00
info@prodemos.nl
www.prodemos.nl

